

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเรียงตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน
2. เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน

จากการศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้านของโรงเรียนบ้านหนองหว้าหนองแคนคอนบาค คือ ครูผู้สอนไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาน้อยมากทั้งในและนอกห้องเรียน มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงซึ่งไม่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน และไม่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งไม่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ เป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ ผู้ที่มีส่วนร่วมมีความต้องการให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด และ

การละเล่นพื้นบ้านที่นักเรียนต้องการให้นำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ หมอลำ ประยุกต์ ขาโลกเถก วีรชีข้าวสาร และปริศนาคำทาย

2. ผลการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน

การดำเนินการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน ใช้วิธีการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น 4 วงรอบ ได้แก่ วงรอบที่ 1 เรื่อง หมอลำประยุกต์ ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 วงรอบที่ 2 เรื่อง ขาโลกเถก ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 วงรอบที่ 3 เรื่อง วีรชีข้าวสาร ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9 และวงรอบที่ 4 เรื่อง ปริศนาคำทาย ฐานการเรียนรู้ ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10-12

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน จำนวน 12 แผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบบันทึกพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละวงรอบปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ ขึ้นวางแผน (Plan) ขึ้นปฏิบัติการ (Act) ขึ้นสังเกตการณ์ (Observe) และขึ้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflect) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติการแต่ละวงรอบ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยร่วมกันประเมินผล สรุปผลการเรียนรู้ นักเรียนบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละวงรอบมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ถึงสภาพปัญหา อุปสรรค เพื่อหาแนวทางแก้ไขในวงรอบต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ ใช้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู สังเกตพฤติกรรมเรียนรู้ของนักเรียน การบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่าที่ปฏิบัติไปแล้วดีหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ต้องแก้ไข เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ดีขึ้นต่อไป

ผลการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการละเล่นพื้นบ้าน

วงรอบที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องหมอลำประยุกต์ ปฏิบัติการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 พบว่า การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร โดยให้นักเรียนพูดออกเสียงคำ

ประโยชน์และเขียนคำ ประโยคเกี่ยวกับหมอลำประยุกต์ นักเรียนส่วนใหญ่พูดคำ ได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว แต่พูดประโยคตะกุกตะกัก และนักเรียนส่วนใหญ่เขียน ไม่ถูกต้อง

ข้อมูลที่ได้จากบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่านักเรียนได้รับความรู้ มีความสุข ความพอใจ และมีความสนุกสนานมาก

วงรอบที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องชาโกลกเถก ปฏิบัติการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 – 6 พบว่า สื่อช่วยสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่สามารถพูดได้คล่อง ส่วนน้อยที่พูดตะกุกตะกัก และเขียนคำและประโยค ไม่ถูกต้อง

ข้อมูลที่ได้จากบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความสุข และได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกและได้เล่นชาโกลกเถก ดีใจที่ได้อนุรักษ์การเล่นพื้นบ้าน

วงรอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้เรื่องวีรวีชาวสาร ปฏิบัติการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 - 9 นักเรียนส่วนใหญ่พูดได้คล่องขึ้นกว่าเดิม ส่วนที่พูดและเขียนไม่ได้อนุญาตให้ดูเนื้อหาได้เป็นครั้งคราว นักเรียนตั้งใจ สนุกสนานและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ข้อมูลที่ได้จากบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนชอบและมีความสุขกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ ทำกิจกรรมในใบความรู้ ใบงานและได้เล่นการละเล่นพื้นบ้าน ทำให้ไม่เบื่อ ต้องการให้ครูจัดกิจกรรมแบบนี้อีก

วงรอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องปริศนาคำทาย ปฏิบัติการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 - 12 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่พูดและเขียนประโยคปริศนาคำทายได้ แต่นักเรียนบางส่วนที่เป็นกลุ่มเดิมยังพูดตะกุกตะกักและเขียน ไม่ถูกต้อง นักเรียนมีความพยายามฝึกเพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบและอยากให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ เนื้อหามากจำไม่ได้ นักเรียนได้รู้คำศัพท์และประโยคใหม่ ๆ นักเรียนมีความสุขในการเรียน

3. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

จากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการละเล่นพื้นบ้าน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.57

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยทำให้ได้ประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัญหาและความต้องการ ในการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้านของโรงเรียนบ้านหนองหัวหนองแคนคอนบาค คือ ครูผู้สอนไม่ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงซึ่งไม่เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาน้อยทั้งในและนอกห้องเรียน และไม่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ที่มีส่วนร่วมมีความต้องการให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดการความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด และการละเล่นพื้นบ้านที่นักเรียนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ หมอตำบะขุกต์ ขาโดกเถก วีรีข้าวสาร และปริศนาคำทายสอดคล้องกับ มาตรา 24 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 ข : 3-8) ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และผู้ที่ได้รับการยอมรับให้เป็นครูภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความพอใจ ภาคภูมิใจและมีความสุขที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 ข : 2-3) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการปฏิบัติจริงร่วมกับปราชญ์ ผู้รู้ และผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ และมีกระบวนการที่สอดคล้องกับข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น สังคม เพื่อเอื้อต่อการศึกษา และเรียนรู้ ระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ชุมชน/ท้องถิ่น ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้สืบไป และสอดคล้องกับแนวความคิดของ ศาสตราจารย์นายแพทย์วิจารณ์ พานิช (2548 : 229) กล่าวว่า การดำเนินกระบวนการจัดการความรู้จะต้องร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) หรือปณิธานความมุ่งมั่น (Purpose) และเป้าหมาย (Goal) โดยไม่ใช่แค่ร่วมกันกำหนดเท่านั้น แต่ต้องร่วมกันตีความ ทำความเข้าใจซ้ำ ๆ จนเข้าใจลึกกลงไปถึงวิถีปฏิบัติ พฤติกรรม ความเชื่อ และคุณค่าจนเกิดสภาพความเป็นเจ้าของ (Ownership) วิสัยทัศน์นั้นไม่ใช่แค่ชัดในกระดาษเท่านั้นแต่ชัดในใจคน และชัดในการกระทำ

2. การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการละเล่นพื้นบ้าน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องหมอตำบะขุกต์ พบว่า การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร โดยให้นักเรียนพูดออกเสียงคำ ประโยคและเขียนคำ ประโยคเกี่ยวกับ

หมอลำประยุกต์ นักเรียนส่วนใหญ่พูดคำได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว แต่พูดประโยคตะกุกตะกัก และนักเรียนส่วนใหญ่เขียนไม่ถูกต้อง นักเรียนได้รับความรู้ มีความสุขความพอใจ และมีความสุขสนุกสนานมาก วงรอบที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องขา โลกแตก พบว่า สื่อช่วยสร้างความสนใจ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่สามารถพูดได้คล่อง ส่วนน้อยที่พูดตะกุกตะกัก และเขียนคำและประโยคไม่ถูกต้อง นักเรียนมีความสุข และได้รับความรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกและได้เล่นขา โลกแตก ดีใจที่ได้อนุรักษ์การเล่นพื้นบ้าน วงรอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้เรื่องวิธีข้าวสาร นักเรียนส่วนใหญ่พูดได้คล่องขึ้นกว่าเดิม ส่วนที่พูดและเขียนไม่ได้อนุญาตให้ดูเนื้อหาได้เป็นครั้งคราว นักเรียนตั้งใจ สนุกสนานและมีความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนชอบและมีความสุขกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนได้เรียนรู้คำศัพท์ ทำกิจกรรมในใบความรู้ ใบงานและได้เล่นการเล่นพื้นบ้าน ทำให้ไม่เบื่อ ต้องการให้ครูจัดกิจกรรมแบบนี้อีก และวงรอบที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องปริศนาคำทาย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่พูดและเขียนประโยคปริศนาคำทายได้ แต่นักเรียนบางส่วนที่เป็นกลุ่มเดิมยังพูดตะกุกตะกักและเขียนไม่ถูกต้อง นักเรียนมีความพยายามฝึกเพื่อที่จะพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่ชอบและอยากให้อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ เนื้อหามากจำไม่ได้ นักเรียนได้รู้คำศัพท์และประโยคใหม่ ๆ นักเรียนมีความสุขในการเรียน และจากการทดสอบย่อยในแต่ละวงรอบพบว่านักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารทั้งด้านการพูดและการเขียนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ นาคนิล (2552 : 136) พบว่า การพัฒนาทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการเล่นพื้นบ้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากวงจรที่ 1 ร้อยละ 58.67 วงจรที่ 2 ร้อยละ 76.67 วงจรที่ 3 ร้อยละ 79.17 ซึ่งสูงขึ้นตามลำดับและมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 70 วงจรที่ 1 ร้อยละ 23.33 วงจรที่ 2 ร้อยละ 73.33 วงจรที่ 3 ร้อยละ 86.67 เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์สิน ช่องคารากุล (2553 : 261) พบว่า การเล่นพื้นบ้าน เป็นความเชื่อ ความรู้ของท้องถิ่นที่สั่งสมและสืบทอดกันมา เพื่อใช้สร้างความเพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์ ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ สร้างความตระหนักยอมรับถึงคุณค่าของสิ่งสิ่งงาม เด็กเล่นด้วยความสนุก มีการสะท้อนถึงภูมิปัญญา วิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของชุมชน ส่งเสริมความองกงามทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การเล่นพื้นบ้านได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ควบคู่ไปกับสุนทรียภาพเกิดความองกงามทางสติปัญญา

3. การสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยการเล่นพื้นบ้าน ระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.57 สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตณี คงน้อย (2551 : 146) ที่พบว่า การจัด

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน มีความมั่นใจในตนเองและกล้าแสดงออก รู้สึกภาคภูมิใจที่สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ นอกจากนี้การทำงานเป็นคู่และการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มยังช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการปฏิบัติการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการความรู้

1.1 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน มีความจริงใจ และความเชื่อมั่น เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนร่วมไว้วางใจและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและแสดงความสามารถตามศักยภาพของตนเองออกมา

1.2 การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความตั้งใจ และกระตือรือร้นในการเรียนรู้

1.3 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความศรัทธา เคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอนและเป็นกลุ่มก้อนนักเรียนได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการละเล่นพื้นบ้านเป็นการจัดกิจกรรมที่มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ จะต้องมีวางแผนทั้งด้านเนื้อหาและการจัดกิจกรรมเป็นอย่างดี เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.2 เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องเพียงพอและสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

2.3 เนื้อหาของกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านบางเรื่องยาวเกินไป ควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับระดับชั้นเรียน

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งครุภูมิปัญญา

3.2 ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยการละเล่นพื้นบ้านในระดับชั้นอื่น